

Силабус навчальної дисципліни РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

підготовки	бакалавра
(назва освітнього ступеня)	
спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»	
(назва спеціальності)	
освітньо-професійної програми «Архітектура та містобудування»	
(назва освітньої програми)	

Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська
Факультет/Інститут	архітектурний
Кафедра	філософії
Контакти кафедри	Каб. В-706 (сьомий поверх висотного корпусу), телефон +38 056 756 34 42; внутр. 4-42, ел. адреса: philosophy@pdaba.edu.ua kerimova.anzhelika@pdaba.edu.ua
Викладач-розробник	Плаксина Оксана Іванівна, к. філос. н., доцент
Контакти викладача	plaksina.oksana@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/APX/K4/ROZKLAD.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/09/KONS.2022-2023.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Курс «Релігієзнавство» надає студентам можливість зрозуміти основні етапи формування різноманітних релігій, сутність феномену релігії, усвідомити складність соціальних стосунків між державою і релігією та застосовувати знання про релігійні організації України й світу в практичній діяльності.

Вивірене толерантне орієнтування щодо релігійно-церковних питань як теоретичного, так і практичного характеру - необхідна умова гуманітарної освіченості фахівця будь-якого профілю, він повинен мати уявлення про духовну спадщину людства, загальнолюдські цінності, які зосереджені у вченнях світових релігій.

	Години	Кредити	Семестр
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
лекції	30	1	30
лабораторні роботи			
практичні заняття			
Самостійна робота, у т.ч:	60	2	60
підготовка до аудиторних занять	6		6
підготовка до контрольних заходів	16		16
виконання курсового проекту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	14		14
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	24		24
підготовка до екзамену	-		-
Форма підсумкового контролю			залік

Мета вивчення дисципліни «Релігієзнавство» передбачає формування системи знань про релігійні феномени, закони та механізми виникнення та функціонування релігії, її основні типи та форми.

Релігієзнавство повинно сприяти подоланню стереотипних уявлень про релігію як арену боротьби, протистояння, виникнення конфліктів та утвердженню в суспільній свідомості її розуміння як засобу інтегрування інтересів соціальних суб'єктів, досягнення громадського миру, соціальної та національної злагоди, консенсусу та концепції гуманітарної освіти.

Завдання вивчення дисципліни:

- засвоєння студентами структури релігії, основних етапів розвитку релігії та релігієзнавства;
- отримання уявлень про основні світоглядні позиції (теїзм, атеїзм);
- засвоєння основних релігієзнавчих категорій: релігійна віра та культ, релігійний обряд, релігійна символіка та догмат;
- аналізування основних типів релігійних організацій;
- навчання оцінювати права та обов'язки особи стосовно її свободи та відповідальності у відношенні до релігії.

Пререквізити дисципліни: «Історія та культура України», «Філософія», «Етика», «Соціологія».

Постреквізити дисципліни: кваліфікаційний проект бакалавра.

Компетентності:

ЗК-1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-8. Здатність до розвитку аналітичного та критичного мислення і розуміння.

ЗК-11. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, на основі етичних мотивів.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Архітектура та містобудування» СВО ПДАБА 191 б - 2018):

ПРН-4. Здатність узгоджувати суперечні фактори, інтегрувати свої знання і застосовувати навички при розробці проектного рішення.

ПРН-5. Обізнаність з поняттями, явищами та зв'язками, процесами розвитку культурного і мистецького простору.

ПРН-7. Розуміння соціального контексту, у якому планується створення архітектурного середовища.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, діалог) і наочні (ілюстрація, демонстрація), метод проблемного викладу.

Форми навчання: групові, колективні.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Сутність релігієзнавства в сучасному світі					
1. Релігієзнавство як гуманітарна наука.	4	2			2
2. Сучасне релігієзнавство.	4	2			2
3. Релігія як світосприйняття людини.	4	2			2
4. Походження релігії.	4	2			2

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
5. Міфологія.	4	2			2
6. Особливості релігійної свідомості.	4	2			2
7. Релігійна та наукова картина світу.	4	2			2
8. Бог, його розуміння в різних релігіях.	4	2			2
9. Ранні форми релігії, відмінність від світових релігій.	8	2			6
10. Світові релігії: буддизм.	8	2			6
11. Світові релігії: виникнення християнства.	8	2			6
12. Основні напрями в християнстві: католицизм і православ'я.	4	2			2
13. Основні напрями в християнстві: протестантизм, течії в ньому: лютеранство, кальвінізм, англіканство та ін.	4	2			2
14. Світові релігії: іслам.	8	2			6
15. Нетрадиційні релігії і сучасний стан релігії в Україні.	4	2			2
Виконання та захист індивідуальних завдань (реферат)	14				14
Разом за змістовим модулем 1	90	30			60
Усього годин	90	30			60

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
<p>9. Ранні форми релігії, відмінність від світових релігій. Подібність при розгляді такого Святого Письма як "Веди", "Авеста", "Трипітака", "Дао де цзін", "Тора", "Біблія", "Коран". Святе Письмо даосизму "Дао де цзін". Вплив буддизму на даосизм.</p> <p>10. Світові релігії: буддизм. Святе Письмо буддизму "Трипітака". Відмінність буддизму від ведичної традиції.</p> <p>11. Світові релігії: виникнення християнства. Святе Письмо зороастризму "Авеста". Вплив зороастризма на іудаїзм та християнство.</p> <p>14. Світові релігії: іслам. Вплив іудаїзму та християнства на іслам за Святим Письмом мусульман "Коран".</p>	<p>Посилання на джерела з п. 5: [4]; [5]; [6].</p> <p>Посилання на джерела з п. 6: [7]; [11].</p>

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ (РЕФЕРАТИВ):

1. Релігія та її місце в суспільстві.
2. Релігія та атеїзм. Релігія та релігієзнавство.
3. Що таке віра? Проблема «необхідності» релігії.
4. Сутність та походження магії.
5. Релігії народів Дворіччя.
6. Історичні умови виникнення зороастризму. Авеста. Зороастризм сьогодні.
7. Міфологія Стародавнього Єгипту.
8. Міфологія Стародавнього Риму та Греції.

9. Релігійні вірування східних слов'ян. Багатобожжя. Культ роду. Обряди і ритуали.
10. Сучасні нетрадиційні культу.
11. Релігійна і соціальна криза в Іудеї в I-II ст. Іудаїзм і раннє християнство.
12. Еволюція іудаїзму в Новий час. Антисемітизм, його витоки і еволюція.
13. Соціальні, політичні і духовні умови виникнення християнства.
14. Біблія як історична та культурна пам'ятка.
15. Проблема сенсу людського життя в книзі Екклесіаста.
16. Історія Вселенських Соборів.
17. Причини і історія Великого розколу в християнстві.
18. Особливості православ'я. Відношення до традицій.
19. Вчення, обрядовість і Церковне життя православ'я. Стосунки автокефальних помісних Церков.
20. Католицизм та його сучасний стан.
21. Історія Папства.
22. Виникнення протестантизму.
23. Біографія Мухаммада: легенди і історичні реконструкції.
24. Мусульманські віровчення. Коран - священна книга мусульман.
25. Основні напрямки в ісламі: сунніти, шійїти, хариджити, суфізм. Причини і наслідки їх виділення.
26. Будда, його життя та вчення. Космологія буддизму.
27. Релігії Китаю.
28. Даосизм про досягнення безсмертя.
29. Синтоїзм - офіційна державна ідеологія Японії.
30. Сучасне положення православної церкви в Україні.
31. Релігія і церква в сучасному світі.
32. Томос XXI ст. в Україні, історія його прийняття.

Для підготовки та виконання індивідуального завдання (реферату) рекомендовано використовувати:

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Релігієзнавство» для студентів ступеня бакалавра всіх спеціальностей денної форми навчання / Укладач: Білополий В. В. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2022. - 14 с.

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкова оцінка з дисципліни, яка виставляється в залікову відомість, є сумою балів, нарахованих за наступні види робіт:

1	Систематичне відвідування лекцій (по 1 балу)	15
2	Конспект лекцій та самостійної роботи (конспект першоджерел)	17
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	24
4	Підготовка, виконання та захист індивідуального завдання (реферату)	14
5	Виконання поточної контрольної роботи	30
		100

Бали за відвідування лекцій:

15 - відвідування лекцій без пропусків. 1 бал – студент був присутнім на занятті, 0 – відсутнім.

Бали за конспект:

14 - конспект без зауважень, охайний та містить весь лекційний матеріал, опрацьовані всі вказані першоджерела;

13-7 - конспект не повний, в ньому відсутні декілька лекцій або питань для самостійної роботи;

6-1 - конспект неохайний, неповний, відсутня більша кількість лекцій та завдань самостійної роботи.

Розділи програми, які не викладаються на лекціях, опрацьовуються самостійно та захищаються студентом в усній формі:

24 - студент добре опрацював весь матеріал з глибоким його усвідомленням, вмів робити обґрунтовані висновки, ознайомлений із рекомендованою літературою, може використовувати знання з релігієзнавства для розв'язання актуальних проблем сучасності;

23-14 - конспект майже повний, але студент не володіє інформацією в повному обсязі;

13-6 - в конспекті відсутні деякі теми і відповідно студент знає не весь матеріал;

5-1 - студент не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві відхилення, на додаткові питання не відповідає по суті, робить велику кількість помилок у відповіді.

Підготовка, виконання та захист реферату оцінюється у **14** балів:

14 - реферат виконаний із врахуванням всіх вимог: наявний план, вступ, висновки, список літератури, ілюстрації, зміст реферату повністю розкриває тему; студент вільно володіє інформацією під час захисту реферату;

13-7 - студент в основному знає фактичний матеріал, але в окремих питаннях допускаються помилки і зміст реферату не повністю розкриває тему; реферат містить помилки в оформленні;

6-1 - у оформленні реферату допущені грубі помилки, студент частково володіє темою, у бібліографічному списку 1-2 наукові джерела, він оформлений не за правилами.

Виконання контрольної роботи поточного контролю оцінюється у 30 балів.

Проводиться контрольна робота у формі тестування, яке містить 20 завдань. Правильна відповідь на кожне завдання з першої половини тестування оцінюється в 1 бал, на кожне завдання з другої половини тестування – в 2 бали, якщо відповідь помилкова - 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Релігієзнавство» визначається як сума показників змістового модуля 1.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Порядок відпрацювання пропущених занять передбачає усне відпрацювання теми заняття з наданням конспекту лекції. Пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані на консультації викладача в час не пізніше до дати контрольного заходу. Студенти, які не відпрацювали пропущені заняття, до поточного контролю не допускаються.

У випадках несвоєчасного виконання завдань без поважної причини (відпрацювання пропущених занять та ін.) студенту нараховується не більше 70% від максимального балу за даний вид роботи.

Студенти несуть відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності. При виявленні плагіату в рефераті робота вважається повністю не зарахованою. У разі виявлення списування (виконання аудиторної письмової роботи із залученням зовнішніх джерел інформації, заборонених до використання: шпаргалки, навушники, телефони, планшети тощо) і фальсифікації (представлення контрольної роботи, яка виконана іншими особами, як власної) під час контрольного заходу студент відсторонюється від участі в ньому або отримує незадовільну оцінку.

Відповідальність здобувачів освіти за порушення принципів академічної доброчесності передбачає:

повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку, тощо):

повторне проходження навчального курсу;

відрахування із навчального закладу.

Поведінка в аудиторії.

Вивчення дисципліни вимагає від студентів обов'язкового відвідування лекційних занять. Студенти мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно статуту академії (неприпустимість пропусків, запізень, обов'язкове відключення телефонів та ін.).

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т. п.) студенти повинні беззаперечно виконувати правила поведінки, які приведені в інструкціях для ситуацій, що настали.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Академічне релігієзнавство: Підручник / За наук. ред. проф. А. М. Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – 862 с.
2. Гнот С. І. Релігієзнавство : навч. посіб. / Соломія Гнот. - Л. : ЛДУФК, 2011. - 164 с.
3. Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: Підручник. – К.: Наук. думка, 2000. - 354 с.
4. Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: Підручник для студентів вузів / Народ. укр. акад. — 5-е вид., виправ. і доп. — К., 2005. — 636 с.
5. Лешан В. Ю. Основи релігієзнавства: Підручник. - Чернівці: Рута, 2005. - 304 с.
6. Лубський В.І. Релігієзнавство: Підручник. - К.: Вілбор, 1997. - 480 с.
7. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навч. посібник. - К.: ЦНЛ, Інкос, 2006. - 624 с.
8. Релігієзнавство: Підручник / За ред. В.І.Лубського, В.І.Теремка. – К.: Вид. центр —Академія, 2007. – 408 с.
9. Ульяновський В.І. Історія церкви та релігійної думки в Україні: Навч. посібник: У 3 кн. – К., 1994.
10. Філософський енциклопедичний словник. - К.: Абрис, 2002. - 742 с.
11. Theological and Philosophical Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philosophy-dictionary.org/Theological-and-Philosophical-Dictionary/>

Допоміжна:

12. Ерышев А. А. Религиоведение: Учеб. пособие. — 3-е изд., стереотип. — К.: МАУП, 2003. — 280 с.
13. Круглов А. А. История религий: пособие / А. А. Круглов. – Минск : БГУ, 2015. – 407 с.
14. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Релігієзнавство» для студентів ступеня бакалавра всіх спеціальностей денної форми навчання / Укладач: Білополий В. В. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2022. - 14 с.
15. Радугин А. А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии: курс лекций. — М.: Центр, 2004.— 240 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Велика електронна бібліотека.- <http://www.big-librarv.info/?act=autors&tema=17&subtema=17>
2. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова - www.npu.edu.ua (elibfaTipu.edu.ua)
3. Религиоведение. - <http://www.religio.info/>
4. Религиоведение.- <http://psibook.com/>
5. Релігієзнавчий портал.- [http://webcache. googleusercontent.com](http://webcache.googleusercontent.com)
6. Національна доктрина розвитку освіти в Україні <http://ocvita.in.ua/index.php?option>
7. Віртуальний читальний зал ДВНЗ ПДАБА - <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library/Shared%20Documents/Forms/Allitems.aspx?ga=1&id=%2Fsites%2Felibrarv%2FShared%20Documents%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B8%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0>

%20%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%97%2F%D0%A0%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%B7%D0%BD%D0%BO%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE&viewid=fd845af6%2D2dda%2D4d0a%2D8f8b%2Ddbfdla0bb90c

8. Сайт журналу "Філософська думка" – <http://journal.philosophy.ua/>
9. Сайт Інституту філософії НАН України ім. Г.С. Сковороди – <http://filosof.com.ua>
10. Britannica – www.britannica.com
11. Stanford Encyclopedia of Philosophy – <http://plato.stanford.edu>
12. The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP) – <http://www.iep.utm>

Розробник (підпис) (Оксана ПЛАКСІНА)

Гарант освітньої програми (підпис) (Олександр ЧЕЛНОКОВ)

Силабус затверджено на засіданні кафедри _____ філософії _____
(назва кафедри)

Протокол від «28» червня _____ 2022 року № 14

Завідувач кафедри (підпис) (Віктор БІЛОПОЛІЙ)